

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง บทบาทบรรณารักษ์บริการสารนิเทศต่อการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงของบรรณารักษ์บริการสารนิเทศต่อการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ และเพื่อศึกษาบทบาทที่บรรณารักษ์ควรปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการวิจัยตามความคาดหวังของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ

การวิจัยนี้มีสมมุติฐาน ดังนี้

1. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของบรรณารักษ์บริการสารนิเทศต่อการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการเกี่ยวข้องกับขั้นตอนเตรียมการวิจัยเป็นหลัก
2. อาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการคาดหวังให้บรรณารักษ์บริการสารนิเทศมีบทบาทช่วยในการวิจัยมากกว่าที่เป็นอยู่

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้มี 2 รูปแบบ คือ

1. แบบสอบถาม เพื่อสอบถามอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการในสถาบันการศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่ทำการสอนหรือวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการโดยตรง รวมทั้งสิ้น 180 คน แบบสอบถามประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับสถานการณ์และประสบการณ์ในการวิจัยของผู้ตอบแบบสอบถาม และคำถามเพื่อวัดทัศนคติต่อการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวังต่อการบริการช่วยการวิจัยของบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานบริการสารนิเทศ

2. แบบสัมภาษณ์ สำหรับบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานบริการสารนิเทศที่ให้บริการช่วยการวิจัยแก่อาจารย์ นักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ จำนวน 20 คน คำถามประกอบด้วย สถานการณ์และประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และคำถามเพื่อวัดทัศนคติต่อการปฏิบัติงานจริงในการจัดบริการสารนิเทศเพื่อช่วยการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สถานการณ์และประสบการณ์การทำวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นอาจารย์และนักวิจัยทั้งหมด 130 คน มีตำแหน่งเป็นนักวิจัยมากที่สุดคือ 55 คน รองลงมาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ รองศาสตราจารย์ และ ศาสตราจารย์ ตามลำดับ (36, 25, 13 และ 1 คน) โดยผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่ง จบการศึกษาในระดับปริญญาโท (ร้อยละ 67.69) รองลงมาจบการศึกษาในระดับปริญญาเอกและปริญญาตรี (ร้อยละ 29.23 และ 3.08)

ผู้ที่มีตำแหน่งอาจารย์เหล่านี้ปรากฏว่า เกินกว่าครึ่งที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการบริหาร (ร้อยละ 57.33) ส่วนผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการบริหาร เป็นหัวหน้าภาควิชามากที่สุด (ร้อยละ 9.33) รองลงมาเป็นกรรมการบริหารคณะ/สถาบัน (ร้อยละ 8.01) และรองคณบดี/รองผู้อำนวยการสถาบัน (ร้อยละ 5.34) ตามลำดับ

สำหรับภาระงาน (Work Load) โดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบมีภาระงานในการทำงานวิจัยเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 45.11 ของเวลาที่ปฏิบัติงานทั้งหมด) รองลงมาคือ ทำการสอน (ร้อยละ 31.59) ทำงานบริหารหรือธุรการ (ร้อยละ 12.76) และให้บริการวิชาการแก่ชุมชน (ร้อยละ 5.69) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าภาระงานของผู้ตอบสอดคล้องกับภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยที่ เน้นการสอนและวิจัย แม้ว่าจะสลับอันดับกัน ทั้งนี้เพราะผู้ตอบแบบสอบถามครั้งนี้เกือบครึ่งหนึ่ง หรือ 55 คนเป็นนักวิจัยจากสถาบัน ซึ่งมีฐานะเทียบเท่าคณะ ๆ หนึ่งของมหาวิทยาลัยที่มีภาระงานวิจัยเป็นหลัก และงานสอนเป็นรอง จึงทำให้ภาระงานของผู้ตอบเน้นงานวิจัยมากเป็นลำดับแรก

เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งของผู้ตอบที่ไม่ใช่ นักวิจัย พบว่าผู้ตอบที่เป็นอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ จะมีภาระงานสอนมากกว่างานวิจัย นั้นแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องของการปฏิบัติงานตามตำแหน่งและหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละกลุ่มบุคคล

สำหรับประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน อยู่ในช่วง 11-15 ปี และ 6-10 ปี มีจำนวนที่ไล่เลี่ยกัน (35 และ 34 คน) รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วง 16-20 ปี และ 1-5 ปี (25 และ 21 คน) ตามลำดับ โดยที่ อาจารย์ส่วนมากมีประสบการณ์อยู่ในช่วง 1-5 ปี นักวิจัยมีประสบการณ์อยู่ในช่วง 6-10 ปี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ มีประสบการณ์ยาวนานกว่าคือ อยู่ในช่วง

11-15, 16-20 และมากกว่า 21 ปี ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าประสบการณ์หรือจำนวนปีในการทำงานของผู้ตอบ สอดคล้องกับการดำรงตำแหน่งของกลุ่มอาจารย์ในปัจจุบันเช่นกัน

ในด้านการทำวิจัย (ตั้งแต่ปี 2530-ปัจจุบัน) ผู้ตอบส่วนมากทำงานวิจัยอยู่ในช่วง 1-3 เรื่อง รองลงมาคือ 4-6 เรื่อง โดยที่อาจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ และนักวิจัย ทำงานวิจัยจำนวน 1-3 เรื่องมากที่สุด ในขณะที่จำนวนผู้ช่วยศาสตราจารย์ที่ทำงานวิจัยจำนวน 1-3 เรื่อง และ 4-6 เรื่องมีเท่ากัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าในช่วง 3 ปีนี้ อาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ ทำงานวิจัยประมาณปีละ 1-3 เรื่อง หรือเฉลี่ยปีละเรื่อง

เนื้อหาของงานวิจัยเน้นทางด้านการวิเคราะห์อาหาร (Food Analysis) และกรรมวิธีการแปรรูปอาหาร (Food Processing) มากในลำดับที่ไล่เลี่ยกัน (56 และ 54 คน) เห็นแสดงให้เห็นว่า อาจารย์และนักวิจัยส่วนมากทำการศึกษาโดยมีเนื้อหาทางด้านอาหารมากกว่าทางด้านโภชนาการซึ่งพบน้อยกว่า ดังที่พบว่า มีการทำวิจัยทางด้านชีวการแพทย์และโภชนาการคลินิกในลำดับที่รองลงมา (23 และ 19 คน)

ส่วนวิธีวิจัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ ปรากฏว่า เป็นการวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด (ร้อยละ 82.03) รองลงมาคือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (ร้อยละ 38.28) และการวิจัยเชิงสำรวจ (ร้อยละ 29.69)

การทำวิจัยแต่ละเรื่องส่วนมากใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ปี รองลงมาคือ 2 ปี และปีครึ่ง ตามลำดับ ข้อมูลส่วนนี้จึงสอดคล้องกับข้อสรุปข้างต้นที่ว่าผู้ตอบทำงานวิจัยปีละเรื่อง นอกจากนี้ยังพบว่าในปัจจุบันผู้ตอบรับผิดชอบงานวิจัยจำนวน 1 โครงการมากเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 38.66) รองลงมาคือ 2 และ 3 โครงการตามลำดับ โดยผู้ตอบมากกว่า 3 ใน 4 (ร้อยละ 83.47) ทำงานวิจัยเป็นกลุ่ม และมีลักษณะเป็นโครงการวิจัยที่เสร็จภายในตัวเองมากกว่าเป็นโครงการวิจัยแบบต่อเนื่อง

สำหรับทุนที่ใช้ในการทำวิจัย พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยที่ผู้ตอบสังกัดอยู่เป็นลำดับแรก (76 คน) รองลงมาคือ ทุนอุดหนุนจากหน่วยงานภายนอกประเทศ และทุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (55 และ 41 คน) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาต่างตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ตลอดจนนำผลการวิจัยมาใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคมได้ จึงได้จัดสรรเงินทุนเพื่อสนับสนุน

การวิจัยในแต่ละมหาวิทยาลัยขึ้น นอกจากนี้ปัญหาทางด้านอาหารและโภชนาการเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพของมวลมนุษยชาติ และจากที่เป็นปัญหาในระดับชาติ ดังนั้นจึงมีหน่วยงานระหว่างชาติ เช่น WHO FAO UNICEF ฯลฯ ที่ให้ความสนใจและสนับสนุนให้เงินทุนสำหรับการวิจัยเพื่อมุ่งเป้าหมายสุขภาพดีถ้วนหน้าในปี 2543 (Health for All by the Year 2000) มหาวิทยาลัยมหิดล, 2524) และจากการที่ปัญหาอาหารและโภชนาการเป็นปัญหาในระดับชาติ ประเทศจึงต้องการผลการวิจัยเพื่อนำไปแก้ปัญหา จึงทำให้คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติให้ความสนใจสนับสนุนงานวิจัยด้านนี้ โดยการจัดสรรทุนวิจัยให้แก่อาจารย์และนักวิจัย

สำหรับผลการวิจัยที่เสร็จเรียบร้อยแล้วพบว่า เผยแพร่โดยตีพิมพ์ลงในวารสารไทยและต่างประเทศมากที่สุด (ร้อยละ 70.87) รองลงมาคือ เสนอผลการวิจัยในที่ประชุมวิชาการ (ปากเปล่า) และจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มเอกสาร โดยอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 58.27 และ 55.91) อาจารย์และศาสตราจารย์เผยแพร่ผลการวิจัยโดยตีพิมพ์ลงในวารสารภาษาไทยและต่างประเทศ และเผยแพร่โดยการพิมพ์เป็นรูปเล่มเอกสารในจำนวนเท่า ๆ กัน ส่วนผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และนักวิจัย เผยแพร่ผลการวิจัยโดยตีพิมพ์ลงในวารสารไทยและต่างประเทศมากกว่าการเสนอในที่ประชุมวิชาการ (ปากเปล่า) และการพิมพ์เป็นรูปเล่มเอกสาร

จากข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การทำวิจัยนี้ ทำให้ได้ข้อสรุปสำคัญ 2 ประการ คือ

1. งานวิจัยเป็นงานหลักในกลุ่มนักวิจัย และเป็นงานรองจากงานสอนในกลุ่มผู้ตอบที่เป็นอาจารย์
2. ผู้ตอบทำงานวิจัยโดยเฉลี่ยปีละเรื่อง เนื้อหาเน้นหนักทางด้านอาหารคือ การวิเคราะห์อาหาร และกรรมวิธีการแปรรูปอาหาร มากกว่าทางด้านโภชนาการ

สถานภาพและประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานบริการสาธารณสุข

บรรณารักษ์ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานบริการสาธารณสุข 20 คน ปรากฏว่ามีตำแหน่งบรรณารักษ์ 17 คน และเป็นนักเอกสารสนเทศ 3 คน ในจำนวนนี้เป็นหญิง 19 คน และเป็นชายเพียง 1 คน

ระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนมากจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมาคือ ปริญญาโท ไม่มีผู้ใดจบการศึกษาในระดับปริญญาเอก เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งพบว่า บรรณารักษ์ ส่วนมาก (12 จาก 17 คน) จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากกว่าปริญญาโท ในขณะที่ นักเอกสารสนเทศ 3 คน จบการศึกษาในระดับปริญญาโททุกคน

ส่วนประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า บรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานบริการสารนิเทศ 7 จาก 20 คน มีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วง 11-15 ปีเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ จำนวน 16-20 ปี และ 6-10 ปี โดยมีจำนวนที่ไล่เลี่ยกัน (5 และ 4 คน) เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า บรรณารักษ์ส่วนมากมีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วง 11-15 ปี ส่วนนักเอกสารสนเทศ ส่วนมากมีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วง 1-5 ปี

สำหรับภาระงาน (Work Load) โดยเฉลี่ยแล้ว บรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานบริการสารนิเทศ มีภาระงานบริการสารนิเทศเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ บริหารงานห้องสมุด ทำงานเทคนิค ทำงานวารสารและเอกสาร ทำงานเทคโนโลยีห้องสมุด และทำงานอื่น ๆ เช่น จัดทำตวรรษนี้เอกสาร ทำบทความย่อ เผยแพร่เอกสารและประชาสัมพันธ์ ฯลฯ เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าภาระงานที่ผู้ตอบ ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการปฏิบัติงานจึงสอดคล้องกับหน้าที่การงานที่รับผิดชอบอยู่

เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า ทั้งบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศ ปฏิบัติงานบริการสารนิเทศ และบริหารงานห้องสมุด เป็นลำดับแรกและลำดับที่สองเหมือนกัน แต่จะแตกต่างกัน ในลำดับที่สามคือ บรรณารักษ์จะปฏิบัติงานเทคนิค ในขณะที่นักเอกสารสนเทศจะปฏิบัติงานเทคโนโลยีห้องสมุดซึ่งเป็นงานในความรับผิดชอบโดยตรง จากการที่ห้องสมุดที่ผู้ปฏิบัติงานรับผิดชอบมากกว่าครึ่งหนึ่ง เป็นห้องสมุดขนาดเล็กถึงขนาดปานกลาง จึงมีผู้ปฏิบัติงานบางคน ต้องปฏิบัติงานทุกอย่างที่ใช้วิชาชีพ ภายในห้องสมุด อย่างไรก็ตามการให้บริการสารนิเทศแก่อาจารย์และนักวิจัย จึงเป็นภาระงานหลักพอ ๆ กับการบริหารงานห้องสมุด ตลอดจนการจัดหาทรัพยากรห้องสมุดและวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการด้วย เหล่านี้เป็นเหตุให้บรรณารักษ์มีเวลาเพื่องานเทคโนโลยีห้องสมุดน้อยมาก แตกต่างจากนักเอกสารสนเทศ ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บ ค้นคืน และให้บริการสารนิเทศด้วยเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบคอมพิวเตอร์โดยตรง ดังนั้นนักเอกสารสนเทศ จึงใช้เวลาปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีมากกว่าบรรณารักษ์

บริการช่วยการวิจัยของผู้ปฏิบัติงานบริการสาธารณสุขตามที่ปฏิบัติจริง

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ นักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ และทัศนะของบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานบริการสาธารณสุขในด้านการให้บริการช่วยการวิจัยตามที่ปฏิบัติจริง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในชั้นเรียบเรียงงานวิจัยเท่านั้น คือ อาจารย์ นักวิจัย เห็นว่าผู้ปฏิบัติงานจัดบริการต่าง ๆ เพื่อช่วยการวิจัยชั้นเรียบเรียงงานวิจัยในระดับน้อย แต่ผู้ปฏิบัติงานกลับเห็นว่าตนจัดให้บริการในระดับปานกลาง ส่วนบริการที่จัดเพื่อช่วยการวิจัยในอีก 4 ขั้นตอนที่เหลือ พบว่า ทัศนะต่อการปฏิบัติงานจริงของผู้ตอบทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน (จากตาราง ที่ 22)

เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ทัศนะของอาจารย์และนักวิจัยต่อบริการที่จัดจริงในแต่ละขั้นตอนของการวิจัยอยู่ในระดับน้อยถึงน้อยสุด โดยปรากฏสูงสุดในชั้นวางแผนเตรียมการวิจัย (ค่าเฉลี่ย 2.13) รองลงมาคือ บริการอื่น ๆ ที่จัดเสริมการวิจัย (ค่าเฉลี่ย 2.07) ชั้นเรียบเรียงงานวิจัย (ค่าเฉลี่ย 1.98) ชั้นดำเนินการวิจัย (ค่าเฉลี่ย 1.37) และชั้นเผยแพร่ผลการวิจัย (ค่าเฉลี่ย 1.33)

เมื่อนำมาพิจารณากับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงของบรรณารักษ์บริการสาธารณสุขต่อการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการเกี่ยวข้องกับขั้นเตรียมการวิจัยเป็นหลัก จึงพบว่า เป็นจริงดังที่คาดไว้ แต่สำหรับบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานบริการสาธารณสุขกลับเห็นว่าตนให้บริการในชั้นเรียบเรียงงานวิจัยมากเป็นอันดับแรก (ค่าเฉลี่ย 3.13) นั่นก็คงเนื่องมาจากผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าตนได้ให้บริการที่เกี่ยวกับการค้นหารายละเอียดทางบรรณานุกรม ให้ครบถ้วนและสมบูรณ์ ซึ่งมักจะทำควบคู่ไปกับการแนะนำการเขียนบรรณานุกรม และการลงรายการอ้างอิง จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าตนได้ให้บริการช่วยการวิจัยในชั้นเรียบเรียงงานวิจัยมากกว่าบริการในขั้นตอนการวิจัยอื่น ๆ ที่เหลือ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สมมติฐานนี้เป็นจริงตามความคิดเห็นของอาจารย์ นักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการซึ่งเป็นผู้ใช้บริการ แต่ไม่เป็นจริงตามทัศนะของบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานบริการสาธารณสุข

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ นักวิจัย และของบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานบริการสาธารณสุขต่อบริการที่จัดจริงในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย พบที่ทัศนะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ในบริการที่ได้สรุปไว้ในตารางสรุปที่ 36

ตารางที่ 36 สรุปลักษณะของอาจารย์ นักวิจัย กับผู้ปฏิบัติงานบริการสารสนเทศต่อบริการที่ปฏิบัติจริง
ที่เห็นแตกต่างกันในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย

บริการที่ปฏิบัติจริงที่เห็นแตกต่างกัน	ระดับความคิดเห็นที่ต่างกัน	
	อาจารย์ นักวิจัย	ผู้ปฏิบัติงานบริการสารสนเทศ
<u>ขั้นวางแผนเตรียมการวิจัย</u>		
ชี้แนะผู้เชี่ยวชาญ/นักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ	นส (1.49)	น (1.85)
รวบรวมบรรณานุกรมหรือบรรณานุกรมพร้อมบทคัดย่อ งานวิจัยเฉพาะเรื่องตามคำขอ	น (2.32)	ปก (2.85)
แนะนำคู่มือและวิธีการใช้คู่มือช่วยค้นงานวิจัย ทางด้านอาหารและโภชนาการ	น (2.35)	ปก (3.00)
ถ่ายและเวียนสำเนาหน้าสารบัญหนังสือและ วารสารทางด้านอาหารและโภชนาการ	น (2.37)	ปก (3.05)
ตอบคำถามและช่วยค้นคว้าเฉพาะเรื่องจากหนังสือ อ้างอิงและวัสดุความรู้ทั่วไปตามคำขอ	ปก (2.94)	ม (4.00)
บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องทาง ด้านอาหารและโภชนาการที่ห้องสมุดได้จัดทำขึ้น	น (2.13)	น (1.50)
จัดทำบรรณานุกรมพร้อมบทคัดย่องานวิจัยทางด้าน อาหารและโภชนาการที่น่าสนใจของประเทศไทย และต่างประเทศเพื่อเผยแพร่	น (1.83)	นส (1.30)
รวบรวมรายชื่อบทความปริทัศน์ (Review article) งานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ	น (1.96)	นส (1.45)

ตารางที่ 36 สรุปลักษณะของอาจารย์ นักวิจัย กับผู้ปฏิบัติงานบริการสารสนเทศต่อบริการที่ปฏิบัติจริง
ที่เห็นแตกต่างกันในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย (ต่อ)

บริการที่ปฏิบัติจริงที่เห็นแตกต่างกัน	ระดับความคิดเห็นที่ต่างกัน	
	อาจารย์ นักวิจัย	ผู้ปฏิบัติงานบริการสารสนเทศ
<u>ขั้นตอนการวิจัย</u>		
หารายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ที่จะไปทำวิจัยตามคำขอ	นส (1.29)	น (1.95)
ชี้แนะบุคคลผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล	นส (1.31)	น (1.65)
จัดทำและเผยแพร่รายชื่อหนังสือและบทความวารสารที่เกี่ยวกับวิธีวิจัย/การสร้างเครื่องมือ	น (1.75)	นส (1.35)
<u>ขั้นเตรียมเรียงงานวิจัย</u>		
ค้นหารายละเอียดทางบรรณานุกรมให้ครบถ้วนและสมบูรณ์	น (2.09)	ปก (3.10)
แนะนำการเขียนบรรณานุกรม	น (1.96)	ปก (3.30)
แนะนำการลงรายการอ้างอิง	น (1.88)	ปก (3.25)
จัดหาเครื่องมือลงรายการอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรม	น (1.97)	ปก (2.85)

ตารางที่ 36 สรุปทัศนะของอาจารย์ นักวิจัย กับผู้ปฏิบัติงานบริการสารสนเทศต่อบริการที่ปฏิบัติจริง
ที่เห็นแตกต่างกันในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย (ต่อ)

บริการที่ปฏิบัติจริงที่เห็นแตกต่างกัน	ระดับความคิดเห็นที่ต่างกัน	
	อาจารย์ นักวิจัย	ผู้ปฏิบัติงานบริการสารสนเทศ
<u>งานบริการอื่น ๆ ที่เสริมการวิจัย</u>		
จัดทำบรรณานุกรมวิทยานิพนธ์หนังสือที่น่าสนใจทางด้าน อาหารและโภชนาการ	น (1.61)	นส (1.15)
ติดต่อขอถ่ายเอกสาร/สิ่งพิมพ์จากห้องสมุดใน ต่างประเทศ	ปก (2.54)	ปก (3.10)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชั้นวางแผนเตรียมการวิจัย

จากบริการที่จัดเป็นรายชื่อ 22 บริการ พบว่ามีบริการ 14 บริการ ที่ผู้ตอบทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีบริการ 8 บริการที่ผู้ตอบทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นแตกต่างกันที่ระดับ .01 และ .05 ได้แก่

บริการที่อาจารย์และนักวิจัยเห็นว่าให้บริการในระดับน้อยที่สุด แต่ผู้ปฏิบัติงานกลับเห็นว่าตนได้ให้บริการในระดับน้อย มี 1 บริการ คือ ชี้แนะผู้เชี่ยวชาญ/นักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ

บริการที่อาจารย์และนักวิจัยเห็นว่าให้บริการในระดับน้อย แต่ผู้ปฏิบัติงานกลับเห็นว่าตนได้ให้บริการในระดับปานกลาง มี 3 บริการ คือ

รวบรวมบรรณานุกรมหรือบรรณานุกรมพร้อมบทคัดย่องานวิจัยเฉพาะเรื่องตามคำขอ
แนะนำคู่มือและวิธีการ ใช้คู่มือช่วยคั่นงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ
ถ่ายและเวียนสำเนาหน้าสารบัญหนังสือและวารสารทางด้านอาหารและโภชนาการ

บริการที่อาจารย์และนักวิจัยเห็นว่าให้บริการในระดับปานกลาง แต่ผู้ปฏิบัติงานกลับเห็นว่าตนได้ให้บริการในระดับมาก มี 1 บริการ คือ ตอบคำถามและช่วยคั่นคว้าเฉพาะเรื่องจากหนังสืออ้างอิง และวัสดุความรู้ทั่วไปตามคำขอ

จากบริการทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นความแตกต่างระดับความคิดเห็นของผู้ตอบทั้ง 2 กลุ่มต่อบริการที่สอบถามคือ บรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานบริการสารนิเทศเห็นว่าตนเองให้บริการในระดับที่สูงกว่าที่อาจารย์และนักวิจัยคิดเห็น ทั้งนี้เนื่องมาจากบริการที่สอบถามข้างต้นเป็นงานบริการทั่ว ๆ ไปของห้องสมุด ผู้ปฏิบัติงานได้ให้บริการกับอาจารย์ นักวิจัยในระดับที่กว้างและกระทำอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้คำตอบหรือทัศนะของผู้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่สูงกว่าทัศนะของอาจารย์และนักวิจัย

ในทางกลับกันบริการที่อาจารย์และนักวิจัยเห็นว่าให้บริการในระดับน้อย แต่ผู้ปฏิบัติงานกลับเห็นว่าตนได้ให้บริการในระดับน้อยที่สุดอันเป็นการลดระดับลง มี 2 บริการ คือ

บริการจัดทำบรรณานุกรมพร้อมบทความวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการที่น่าสนใจของประเทศไทยและต่างประเทศเพื่อเผยแพร่
รวบรวมรายชื่อบทความปริทัศน์ (Review Article) งานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ

จากคำตอบที่ได้เห็นได้ว่า อาจารย์และนักวิจัยมองเห็นว่าบริการทั้ง 2 ข้างต้น บรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานบริการสารนิเทศปฏิบัติได้ดีกว่าที่บรรณารักษ์มองตนเอง นั้นเป็นเพราะจากความเป็นจริงตามผลการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ปฏิบัติงานบริการสารนิเทศมองในภาพรวมของการให้บริการ 2 เรื่องนี้ว่าตนเองได้ปฏิบัติน้อยมาก ซึ่งแตกต่างจากคำตอบของอาจารย์ นักวิจัย ซึ่งเห็นว่าผู้ปฏิบัติงานได้จัดให้ในระดับที่สูงกว่า ทั้งนี้คงเนื่องมาจากนักวิจัยที่ตอบแบบสอบถามส่วนมาก (30 คน) มาจากสถาบันคั้นควาและนิพนธ์ผลิตภัณฑ์อาหาร ซึ่งห้องสมุดดังกล่าวได้จัดทำ วารสารอาหาร และได้มีการนำเสนอผลการวิจัยพร้อมบทความทางด้านอาหารและโภชนาการที่น่าสนใจของประเทศไทยและต่างประเทศขึ้น ตลอดจนนำเสนอบทความปริทัศน์งานวิจัยที่น่าสนใจเป็นประจำในทุกฉบับด้วย ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้อาจารย์และนักวิจัยมองว่า ผู้ปฏิบัติงานให้บริการ 2 เรื่องนี้ในระดับที่สูงกว่าที่ผู้ปฏิบัติงานมองตนเอง

นอกจากนี้ยังมีบริการที่ผู้ตอบทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันคือ เห็นว่าให้บริการในระดับน้อย แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติคือ บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางด้านอาหารและโภชนาการที่ห้องสมุดได้จัดทำขึ้น ทั้งนี้เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพบว่ามีความแตกต่างกันมากระหว่างกลุ่มอาจารย์ นักวิจัย (ค่าเฉลี่ย 2.13) กับกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 1.50) ดังนั้นเมื่อทดสอบทางสถิติจึงปรากฏนัยสำคัญขึ้น

ขั้นตอนการวิจัย

บริการสารนิเทศเพื่อช่วยการวิจัยในขั้นตอนการวิจัยที่ตามทั้งหมด 7 บริการ อาจารย์ นักวิจัยเห็นว่า 5 บริการจาก 7 บริการนั้น ผู้ปฏิบัติงานให้บริการในระดับน้อยที่สุด (1.20-1.31) ที่เหลืออีก 2 บริการเห็นว่า จัดบริการในระดับน้อย (1.52-1.75) ไม่มีบริการ

โดยเฉลี่ยที่อาจารย์ นักวิจัยเห็นว่าผู้ปฏิบัติงานได้จัดในระดับปานกลางขึ้นไป ทักษะของอาจารย์ นักวิจัย ตรงกับทักษะของผู้ปฏิบัติงานเช่นกัน

เมื่อพิจารณาบริการที่จัดเป็นรายข้อ พบว่าทักษะของผู้ตอบทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในบริการ 3 บริการ ขณะที่อีก 4 บริการนั้นผู้ตอบทั้งสองกลุ่ม มีความเห็นไม่ต่างกัน

บริการที่อาจารย์ นักวิจัยเห็นว่าผู้ปฏิบัติงานให้บริการในระดับน้อยที่สุด แต่ผู้ปฏิบัติงาน กลับเห็นว่าตนได้ให้บริการในระดับน้อย อันเป็นระดับที่สูงขึ้นไป มี 2 บริการคือ

หารายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ที่จะไปทำการวิจัยตามคำขอ และ

ชี้แนะบุคคลผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 82.03) ทำการวิจัยเชิงทดลองซึ่ง ไม่ต้องการบริการหารายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ที่จะไปทำวิจัยตามคำขอมากเท่ากับผู้ที่ทำการ วิจัยเชิงสำรวจ (ร้อยละ 29.69) จึงทำให้ได้รับคำตอบว่า ผู้ปฏิบัติงานให้บริการนี้ในระดับน้อยสุด และในทำนองเดียวกันกับบริการชี้แนะบุคคลผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล อาจารย์และนักวิจัยเห็นว่า ตนเองน่าจะทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และรู้จัก ผู้เชี่ยวชาญทางสถิติดีกว่าผู้ปฏิบัติงาน จึงทำให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติงานได้ให้บริการนี้ในระดับน้อยสุด เช่นกัน

ในทางกลับกันบริการที่อาจารย์ นักวิจัยเห็นว่าผู้ปฏิบัติงานจัดให้ในระดับน้อย แต่ผู้ปฏิบัติงาน กลับเห็นว่าตนได้ให้บริการในระดับน้อยที่สุดอันเป็นการลดระดับลง มี 1 บริการ คือ บริการจัดทำ และเผยแพร่รายชื่อหนังสือและบทความวารสารที่เกี่ยวกับวิธีวิจัย/การสร้างเครื่องมือ

จากความเห็นที่ต่างกันในครั้งนี้คงเนื่องมาจากอาจารย์ นักวิจัยเห็นว่ามีส่วนนิเทศที่เกี่ยวกับการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับวิธีวิจัย/การสร้างเครื่องมือ อยู่ในระดับที่ตนเองพอใช้และ สามารถใช้ทรัพยากรสารสนเทศเหล่านั้นได้ จึงทำให้ค่าของคำตอบต่อบริการนี้อยู่ในระดับสูงกว่าที่ ผู้ปฏิบัติงานมองตนเองซึ่งยังเห็นว่าตนได้ให้บริการนี้น้อยสุด

ชั้นเรียบเรียงงานวิจัย

สำหรับบริการสารสนเทศเพื่อช่วยการวิจัยในชั้นเรียบเรียงงานวิจัยที่ถามทั้งหมด

4 บริการ อาจารย์ นักวิจัยเห็นว่าผู้ปฏิบัติงานให้บริการเหล่านั้นในระดับน้อย (1.88-2.09) ทุกบริการ ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าตนได้ให้บริการในระดับปานกลาง (2.85-3.30) ทุกบริการ เช่นกัน จึงพบว่าทัศนะของผู้ตอบทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกบริการที่สอบถาม

บริการที่อาจารย์ นักวิจัยเห็นว่าได้รับบริการมากเป็นลำดับแรกคือ การที่ผู้ปฏิบัติงานช่วยค้นหารายละเอียดทางบรรณานุกรมให้ครบถ้วนและสมบูรณ์ ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานบริการสารสนเทศเห็นว่า ตนได้แนะนำการเขียนบรรณานุกรมให้เป็นลำดับแรก ทั้งนี้คงเนื่องมาจากบริการทั้ง 2 อย่างนี้มีความเกี่ยวข้องกันคือ เมื่อช่วยค้นหารายละเอียดทางบรรณานุกรมให้ตามที่อาจารย์และนักวิจัยขอแล้วผู้ปฏิบัติงานได้แนะนำการเขียนบรรณานุกรมควบคู่กันไปด้วย จึงทำให้บริการดังกล่าวอยู่ในลำดับแรกตามทัศนะของอาจารย์ นักวิจัย และทัศนะของผู้ปฏิบัติงาน

ส่วนบริการที่อาจารย์ นักวิจัยเห็นว่าให้บริการเป็นลำดับสุดท้ายคือ บริการแนะนำการลงรายการอ้างอิง ทั้งนี้เนื่องจากงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการส่วนมากนิยมการอ้างอิงโดยใช้ตัวเลขระบุข้างท้ายเพื่อโยงให้ไปดูรายการบรรณานุกรมท้ายเล่ม หรือท้ายบทความ จึงทำให้อาจารย์ นักวิจัยใช้บริการด้านนี้น้อยสุด ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานกลับเห็นว่า บริการที่ตนให้บริการเป็นลำดับสุดท้ายคือ การจัดหาคู่มือการลงรายการอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรม ทั้งนี้คงเนื่องมาจากหนังสือคู่มือการลงรายการอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรมที่จัดพิมพ์จำหน่ายมีจำนวนน้อย ตลอดจนเห็นว่าหลักการเขียนรายการอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรมส่วนใหญ่ต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของผู้ให้ทุนวิจัย ดังนั้นจึงคิดว่ารายละเอียดในส่วนนี้ ตัวอาจารย์และนักวิจัยเองน่าจะทราบดีกว่าผู้ปฏิบัติงาน ห้องสมุดจะมีเฉพาะคู่มือทั่ว ๆ ไปเท่านั้น

ขั้นเผยแพร่ผลการวิจัย

สำหรับบริการสารสนเทศเพื่อช่วยการวิจัยในขั้นเผยแพร่ผลการวิจัยที่ถามทั้งหมด 3 บริการ ได้แก่ การพิมพ์ผลงานวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยของหน่วยงานลงในข่าวสารห้องสมุด การจัดแสดงนิทรรศการผลการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยของหน่วยงานที่ทำสำเร็จแล้ว และการจัดบรรยาย/อภิปราย ผลการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยของหน่วยงาน พบว่าผู้ตอบทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนคติที่ไม่แตกต่างกันทั้ง 3 บริการ อย่างไรก็ตามอาจารย์ นักวิจัยเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานให้บริการเหล่านี้ในระดับน้อยและน้อยที่สุด (1.20-1.55) ไม่มีบริการใดที่จัดให้ในระดับที่สูงไปกว่านี้ ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานกลับเห็นว่าตนได้ให้บริการเหล่านี้ในระดับน้อยที่สุดทุกบริการ (1.00-1.30)

บริการสารสนเทศอื่น ๆ ที่เสริมการวิจัย

สำหรับบริการสารสนเทศอื่น ๆ ที่เสริมการวิจัยทั้งหมด 9 บริการ ปรากฏว่ามี 2 บริการที่ผู้ตอบทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนคติต่อการจัดให้บริการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ บริการจัดทำดรชเนียบวิจารณ์หนังสือที่น่าสนใจทางด้านอาหารและโภชนาการ ซึ่งอาจารย์ นักวิจัยเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานให้บริการในระดับน้อย ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานเองกลับเห็นว่าตนได้ให้บริการในระดับน้อยที่สุด

จากคำตอบที่แตกต่างกัน คงเนื่องมาจาก ผู้ตอบที่เป็นนักวิจัยจำนวนมาก (30 คน) มาจากสถาบันคั้นคว่ำและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร ซึ่งได้รับรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจารณ์หรือแนะนำหนังสือที่น่าสนใจจากคอลัมน์ประจำใน วารสารอาหาร ที่ออกโดยห้องสมุดสถาบันดังกล่าว จึงทำให้กลุ่มผู้ตอบที่เป็นนักวิจัยเห็นว่าบริการที่จัดในเรื่องนี้อยู่ในระดับสูงกว่าผู้ปฏิบัติงานคาดคิดตั้งที่ผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุดทุกแห่งตอบว่า ตนได้ให้บริการนี้ในระดับน้อยที่สุด หรือแทบจะเรียกได้ว่าไม่มีบริการนี้เลย

สำหรับบริการติดต่อขอถ่ายเอกสาร/สิ่งพิมพ์จากห้องสมุดในต่างประเทศ แม้ว่าผู้ตอบทั้ง 2 กลุ่ม จะมีความคิดเห็นตรงกันคือ ให้บริการในระดับปานกลาง แต่เมื่อนำมาทดสอบทางสถิติแล้วพบว่ามีความแตกต่างกันนั้น เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของผู้ตอบทั้ง 2 กลุ่ม พบว่ามีความต่างกันมากคือ 3.10 และ 2.54 จึงทำให้ทัศนคติของผู้ตอบทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันจริงในเรื่องนี้

ความคาดหวังต่อบริการสารสนเทศเพื่อช่วยการวิจัย

ในส่วนของความคาดหวังของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการต่อบริการช่วยการวิจัยในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับทัศนะของอาจารย์ นักวิจัยต่อการให้บริการ พบความคิดเห็นที่แตกต่างในทุกขั้นตอนของการวิจัย โดยอาจารย์ นักวิจัยคาดหวังที่จะได้รับบริการช่วยการวิจัยในระดับที่สูงกว่าที่ตนเห็นว่าผู้ปฏิบัติงานได้ปฏิบัติอยู่จริง (ตามตารางสรุปที่ 37) โดยมีความคาดหวังให้จัดบริการในชั้นวางแผนเตรียมการวิจัย และบริการอื่น ๆ ที่เสริมการวิจัยในระดับมาก และให้จัดบริการในชั้นดำเนินการวิจัย ชั้นเรียบเรียงงานวิจัย และชั้นเผยแพร่ผลการวิจัยในระดับปานกลาง

เมื่อนำมาพิจารณากับสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า อาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการคาดหวังให้บรรณารักษ์บริการสารสนเทศมีบทบาทช่วยในการวิจัยมากกว่าที่เป็นอยู่ จึงพบว่า สมมุติฐานข้อนี้เป็นความจริง เพราะอาจารย์และนักวิจัยคาดหวังจะได้รับบริการสารสนเทศเพื่อช่วยในการวิจัยในแต่ละขั้นตอนสูงกว่าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ความคาดหวังที่ปรากฏสูงกว่าทัศนะต่อการให้บริการนั้นคือสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานให้บริการสารสนเทศควรคำนึงถึงอย่างยิ่ง เพราะว่ามันุษย์ทุกคนย่อมคาดหวังที่จะได้รับสิ่งที่ดีกว่าที่ตนได้รับอยู่ในปัจจุบัน แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขอีกหลาย ๆ อย่าง เช่น สภาพแวดล้อม ความจำเป็นหรือความต้องการที่เร่งด่วน ฯลฯ ซึ่งมีผลทำให้ความคาดหวังของแต่ละบุคคลมีมากหรือน้อยแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ (Sill, 1962)

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะการได้รับบริการสารสนเทศและความคาดหวังของอาจารย์และนักวิจัยต่อบริการสารสนเทศเพื่อช่วยการวิจัยในแต่ละขั้นตอน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ในบริการต่าง ๆ ดังที่ได้สรุปไว้ในตารางที่ 37

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 สรุปเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ นักวิจัยต่อการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวัง
ต่อบริการช่วยการวิจัยในแต่ละขั้นตอนที่เห็นแตกต่างกัน

บริการ	ระดับความคิดเห็นที่ต่างกัน	
	การปฏิบัติงานจริง	ความคาดหวัง
<u>ขั้นวางแผนเตรียมการวิจัย</u>		
จัดหารายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งทุน ระเบียบการ หลักเกณฑ์ หรือนโยบายของทุนต่าง ๆ	นส (1.41)	ปก (3.16)
ชี้แนะผู้เชี่ยวชาญ/นักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ	นส (1.49)	ปก (3.14)
จัดทำนามุกรมผู้เชี่ยวชาญวิจัยสาขาต่าง ๆ ทางด้าน อาหารและโภชนาการ	นส (1.49)	ปก (3.24)
จัดทำนามุกรมหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำงานวิจัยทาง ด้านอาหารและโภชนาการ	น (1.55)	ปก (3.32)
สำรวจความต้องการสารสนเทศเพื่อการวิจัยของ อาจารย์และนักวิจัยภายในหน่วยงานเพื่อจะได้ จัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ	น (2.40)	ม (3.79)
จัดหาข้อมูลเบื้องต้น (Baseline data) ที่เกี่ยวข้อง กับการวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ	น (2.15)	ม (3.67)
แนะนำคู่มือและวิธีการใช้คู่มือช่วยคั่นงานวิจัย ทางด้านอาหารและโภชนาการ	น (2.35)	ม (3.52)
จัดทำบรรณานุกรมงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ ที่น่าสนใจของประเทศไทยและต่างประเทศเพื่อเผยแพร่	น (2.02)	ม (3.87)

ตารางที่ 37 สรุปเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ นักวิจัยต่อการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวัง ต่อบริการช่วยการวิจัยในแต่ละขั้นตอนที่เห็นแตกต่างกัน (ต่อ)

บริการ	ระดับความคิดเห็นที่ต่างกัน	
	การปฏิบัติงานจริง	ความคาดหวัง
จัดทำบรรณานุกรมพร้อมบทความวิจัยทางด้านอาหาร และโภชนาการที่น่าสนใจของประเทศไทยและต่างประเทศเพื่อเผยแพร่	น (1.83)	ม (3.91)
รวบรวมบรรณานุกรม หรือบรรณานุกรมพร้อมบทความวิจัยเฉพาะเรื่องตามคำขอ	น (2.32)	ม (3.95)
รวบรวมรายชื่อบทความปริทัศน์ (Review article) งานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ	น (1.96)	ม (3.75)
ถ่ายและเวียนสำเนาหน้าสารบัญหนังสือและวารสารทางด้านอาหารและโภชนาการ	น (2.37)	ม (3.39)
จัดทำรายชื่อและจัดนิทรรศการงานวิจัยทางด้านอาหาร และโภชนาการที่น่าสนใจที่ห้องสมุดได้รับเข้ามาใหม่	น (2.44)	ม (3.66)
จัดทำจดหมายข่าว ความรู้ และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการของหน่วยงาน	น (1.67)	ม (3.51)
ให้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลสำเร็จรูป (CD-ROM)	น (2.26)	ม (4.02)
ให้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลต่างประเทศ (ON-LINE)	น (1.93)	ม (3.89)
ให้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางด้านอาหารและโภชนาการที่ห้องสมุดได้จัดทำขึ้น	น (2.13)	ม (3.90)

ตารางที่ 37 สรุปเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ นักวิจัยต่อการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวัง ต่อบริการช่วยการวิจัยในแต่ละขั้นตอนที่เห็นแตกต่างกัน (ต่อ)

บริการ	ระดับความคิดเห็นที่ต่างกัน	
	การปฏิบัติงานจริง	ความคาดหวัง
ติดต่อขอใช้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางด้านอาหารและโภชนาการที่ห้องสมุดอื่นจัดทำ	น (2.29)	ม (3.79)
จัดหารายงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการตามที่อาจารย์และนักวิจัยต้องการ	ปก (2.91)	ม (4.17)
เสนอรายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อาจารย์และนักวิจัยกำลังทำอยู่	ปก (1.19)	ม (3.84)
ติดต่อขอใช้บริการสืบค้นข้อมูลจาก CD-ROM และ ON-LINE จากห้องสมุดอื่น	ปก (2.50)	ม (4.03)
ตอบคำถามและช่วยค้นคว้าเฉพาะเรื่องจากหนังสืออ้างอิงและวัสดุความรู้ทั่วไปตามคำขอ	ปก (2.94)	ม (3.83)
<u>ขั้นตอนในการวิจัย</u>		
จัดประชุม/สัมมนาวิจัยให้อาจารย์และนักวิจัยได้มาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ (Forum research)	นส (1.20)	ปก (2.87)
จัดบรรยาย/อภิปรายในหัวข้อที่เกี่ยวกับวิธีวิจัย	นส (1.29)	ปก (2.95)
หารายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ที่จะไปทำวิจัยตามคำขอ	นส (1.29)	ปก (2.81)

ตารางที่ 37 สรุปเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ นักวิจัยต่อการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวัง
ต่อบริการช่วยการวิจัยในแต่ละขั้นตอนที่เห็นแตกต่างกัน (ต่อ)

บริการ	ระดับความคิดเห็นที่ต่างกัน	
	การปฏิบัติงานจริง	ความคาดหวัง
ชี้แนะบุคคลผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล	นส (1.31)	ปก (2.96)
ชี้แนะบุคคลในสาขาอื่น ๆ ในกรณีที่ทำวิจัยในแบบสหสาขาวิชา	นส (1.23)	ปก (2.82)
จัดทำและเผยแพร่รายชื่อหนังสือและบทความวารสารที่เกี่ยวกับวิธีวิจัย/การสร้างเครื่องมือ	น (1.75)	ปก (3.39)
จัดทำและเผยแพร่รายชื่อหนังสือและบทความวารสารที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ	น (1.52)	ปก (3.29)
<u>ขั้นเตรียมเรียงงานวิจัย</u>		
แนะนำการเขียนบรรณานุกรม	น (1.96)	ปก (3.29)
แนะนำการลงรายการอ้างอิง	น (1.88)	ปก (3.24)
จัดหาคู่มือการลงรายการอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรม	น (1.97)	ปก (3.38)
ค้นหารายละเอียดทางบรรณานุกรมให้ครบถ้วนและสมบูรณ์	น (2.09)	ม (3.66)

ตารางที่ 37 สรุปเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ นักวิจัยต่อการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวัง
ต่อการบริการช่วยการวิจัยในแต่ละขั้นตอนที่เห็นแตกต่างกัน (ต่อ)

บริการ	ระดับความคิดเห็นที่ต่างกัน	
	การปฏิบัติงานจริง	ความคาดหวัง
<u>ขั้นเผยแพร่ผลการวิจัย</u>		
จัดแสดงนิทรรศการผลการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัย	นส (1.25)	ปก (3.19)
จัดบรรยาย/อภิปรายผลการวิจัยของอาจารย์และ นักวิจัยของหน่วยงาน	นส (1.20)	ปก (3.07)
นิม့်ผลงานวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยของหน่วยงาน ลงในข่าวสารห้องสมุด	น (1.55)	ม (3.68)
<u>งานบริการอื่น ๆ ที่เสริมการวิจัย</u>		
บริการแปลเอกสาร	นส (1.18)	ปก (2.95)
จัดทำคู่มือและแนะนำการใช้ห้องสมุดเพื่อการวิจัย สำหรับอาจารย์และนักวิจัย	น (2.35)	ม (3.50)
จัดทำรชนีบทความวารสารทางด้านอาหารและ โภชนาการ	น (2.23)	ม (3.76)
จัดทำรชนีบทความหนังสือพิมพ์ทางด้านอาหารและ โภชนาการ	น (1.84)	ม (3.68)
จัดทำรชนีบทวิจารณ์หนังสือที่น่าสนใจทางด้าน อาหารและโภชนาการ	น (1.61)	ม (3.54)

ตารางที่ 37 สรุปเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ นักวิจัยต่อการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวัง ต่อบริการช่วยการวิจัยในแต่ละขั้นตอนที่เห็นแตกต่างกัน (ต่อ)

บริการ	ระดับความคิดเห็นที่ต่างกัน	
	การปฏิบัติงานจริง	ความคาดหวัง
บริการเลือกและเผยแพร่สารนิเทศตามความสนใจของ อาจารย์และนักวิจัย (SDI)	น (1.67)	ม (3.65)
ติดต่อขอ Reprint/เอกสารต่าง ๆ จากผู้เขียนใน ต่างประเทศ	น (2.12)	ม (3.71)
ติดต่อขอยืมเอกสาร/สิ่งพิมพ์ระหว่างห้องสมุดภายใน ประเทศ	ปก (3.12)	ม (4.17)
ติดต่อขอถ่ายเอกสาร/สิ่งพิมพ์จากห้องสมุดใน ต่างประเทศ	ปก (2.54)	ม (3.92)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชั้นวางแผนเตรียมการวิจัย

จากตารางสรุปข้างต้น พบว่าบริการที่อาจารย์และนักวิจัยคาดหวังให้ผู้ปฏิบัติงาน จัดในระดับที่สูงขึ้น คือ บริการทั้ง 22 บริการที่ถาม โดยคาดหวังให้จัดในระดับปานกลาง 4 บริการ และคาดหวังในระดับมาก 18 บริการ

บริการที่อาจารย์และนักวิจัยคาดหวังให้จัดในระดับปานกลาง 4 บริการ ได้แก่

จัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งทุน ระเบียบการ หลักเกณฑ์ หรือนโยบายของ
ทุนต่าง ๆ

ชี้แนะผู้เชี่ยวชาญ/นักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ

จัดทำนามุกรมผู้เชี่ยวชาญวิจัยสาขาต่าง ๆ ทางด้านอาหารและโภชนาการ และ

จัดทำนามุกรมหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ

สาเหตุที่อาจารย์ นักวิจัยเห็นว่าบริการดังกล่าวผู้ปฏิบัติงานให้บริการน้อยถึงน้อยที่สุด แต่คาดหวังให้จัดบริการเพียงระดับปานกลาง เนื่องมาจากคณะ/สถาบันต่าง ๆ มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารงานวิจัยอยู่แล้ว โดยหน่วยงานนั้นจะทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เช่น แหล่งทุน ระเบียบการของทุนต่าง ๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ ไว้ให้บริการอาจารย์และนักวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทั้งภายในและภายนอกคณะ/สถาบัน รวมทั้งยังต้องหารายละเอียดหรือติดต่อกับหน่วยงาน/บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ จึงทำให้อาจารย์ นักวิจัยคาดหวังบริการดังกล่าว จากห้องสมุดหรือบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานบริการสารนิเทศในระดับปานกลางเท่านั้น ผลการวิจัยดังกล่าว ตรงข้ามกับแนวคิดของ Thibodeau (1983) ผู้อำนวยการศูนย์สารนิเทศ วิทยาศาสตร์สุขภาพและบริหารงานวิจัยแห่งโรงพยาบาลแม่และเด็กแห่งโรดไอส์แลนด์ ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของบรรณารักษ์ ในการวิจัยว่า บรรณารักษ์ไม่เพียงแต่จัดหาสารนิเทศเท่านั้นแต่ควรจะต้องเตรียมข้อมูลเบื้องต้นสำหรับโครงการวิจัยให้แก่ นักวิจัย หาข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบ นโยบายของทุนต่าง ๆ เป็นต้น

บริการที่อาจารย์และนักวิจัยคาดหวังให้จัดในระดับมาก มี 18 บริการ ได้แก่

สำรวจความต้องการสารสนเทศเพื่อการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยภายในหน่วยงาน
เพื่อจะได้จัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ

จัดทำข้อมูลเบื้องต้น (Baseline Data) ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางด้านอาหาร
และโภชนาการ

แนะนำคู่มือและวิธีการใช้คู่มือช่วยคํานงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ

จัดทำบรรณานุกรมงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการที่น่าสนใจของประเทศไทย
และต่างประเทศเพื่อเผยแพร่

จัดทำบรรณานุกรมพร้อมบทคัดย่องานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการที่น่าสนใจของ
ประเทศไทยและต่างประเทศเพื่อเผยแพร่

รวบรวมบรรณานุกรม หรือบรรณานุกรมพร้อมบทคัดย่องานวิจัยเฉพาะเรื่องตามคำขอ
รวบรวมรายชื่อบทความปริทัศน์ (Review Article) งานวิจัยทางด้านอาหารและ
โภชนาการ

ถ่ายและเวียนสำเนาหน้าสารบัญหนังสือและวารสารทางด้านอาหารและโภชนาการ
จัดทำรายชื่อและจัดนิทรรศการงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการที่น่าสนใจ
ที่ห้องสมุดได้รับเข้ามาใหม่

จัดทำหมายข่าว ความรู้และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิจัยทางด้านอาหาร
และโภชนาการของหน่วยงาน

ให้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลสำเนาวีซีดี (CD-ROM)

ให้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลต่างประเทศ (ON-LINE)

ให้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางด้านอาหารและโภชนาการที่ห้องสมุด
ได้จัดทำขึ้น

ติดต่อขอใช้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางด้านอาหารและโภชนาการ
ที่ห้องสมุดอื่นจัดทำ

จัดทำรายงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการตามที่อาจารย์และนักวิจัยต้องการ

เสนอรายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ว่าอาจารย์และ
นักวิจัยกำลังทำอยู่
ติดต่อขอใช้บริการสืบค้นข้อมูลจาก CD-ROM และ ON-LINE จากห้องสมุดอื่น
ตอบคำถามและช่วยค้นคว้าเฉพาะเรื่องจากหนังสืออ้างอิงและวัสดุความรู้ทั่วไป
ตามคำขอ

เมื่อพิจารณาถึงความคาดหวังของอาจารย์ นักวิจัย ที่จะให้ผู้ปฏิบัติงานจัดให้ในระดับมาก
ซึ่งมีทั้งหมด 18 บริการ จาก 22 บริการ พบว่า เป็นบริการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ
ที่เนื่องมาจากการศึกษาหรือทบทวนวรรณกรรม/งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแทบทั้งสิ้น หรือมีฉะนั้นก็เป็น
ความต้องการสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตนกำลังศึกษาวิจัยอยู่ หรือเรื่องที่ตนเองคาดว่าจะทำ
การวิจัย ตัวอย่างคือ เริ่มต้นจากอาจารย์ นักวิจัยคาดหวังในระดับมากให้ผู้ปฏิบัติงานทำการ
สำรวจความต้องการสารสนเทศเพื่อการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยภายในหน่วยงาน เพื่อจะได้จัดหา
ทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการได้ คาดหวังให้ผู้ปฏิบัติงานได้คัดเลือก รวบรวม และ
ให้บริการสารสนเทศที่เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับใช้ในการวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ หรือ
จัดทำบรรณานุกรมหรือบรรณานุกรมหรือมบคัตย่องานวิจัยต่าง ๆ ทางด้านอาหารและโภชนาการ
ตลอดจนให้บริการสารสนเทศสืบค้นข้อมูล CD-ROM หรือ ON-LINE ต่าง ๆ ซึ่งมีได้คาดหวังว่า
ห้องสมุดจำเป็นจะต้องจัดหามาให้บริการในห้องสมุดของตนเท่านั้น โดยห้องสมุดอาจติดต่อขอใช้บริการ
จากห้องสมุดอื่น ๆ ได้ ทั้งนี้ยังคาดหวังมากที่จะให้ห้องสมุดจัดทำและให้บริการสืบค้นข้อมูลจาก
ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางด้านอาหารและโภชนาการทั้งที่ห้องสมุดจัดทำขึ้นเอง และโดยติดต่อขอใช้
บริการที่ห้องสมุดอื่น ๆ ได้จัดทำขึ้นมาไว้อีกด้วย

นั่นแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ นักวิจัยเห็นความสำคัญของการได้รับสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง
กับเรื่องที่ตนทำการวิจัย จึงมีผลทำให้ความคาดหวังบริการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ได้รับสารสนเทศต่าง ๆ
มีอยู่ในระดับมากตามไปด้วย ถ้าเป็นเช่นนี้จะทำให้ปัญหาสำคัญของการวิจัยที่ จรัส สุวรรณเวลา
และคนอื่น ๆ (2529) ชี้ว่า นักวิจัยมักขาดการศึกษารายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผู้ศึกษา
ไว้แล้วทั้งในประเทศและระดับสากล ทำให้ขาดความลึกซึ้ง เกิดความซ้ำซ้อนที่ไม่เหมาะสม
ทำให้ไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์เป็นข้อความรู้ใหม่เท่าที่ควร ลดลงไป

นอกจากนี้มีข้อสังเกต คือ บริการต่าง ๆ ที่ให้บริการมักเป็นบริการในแนวตั้งรับ (Passive Role) เช่น บริการจัดหารายงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการตามที่อาจารย์และนักวิจัยต้องการ การรวบรวมบรรณานุกรม หรือบรรณานุกรมพร้อมบทความวิจัยเฉพาะเรื่องตามคำขอ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าเฉพาะเรื่องจากหนังสืออ้างอิงและวัสดุความรู้ทั่วไปตามคำขอ มีบริการในแนวรุก (Proactive Role) ที่ผู้ใช้คาดหวังในระดับมากเพียง 3 บริการ คือ จัดทำบรรณานุกรมงานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการที่น่าสนใจของประเทศไทยและต่างประเทศเพื่อเผยแพร่ จัดทำบรรณานุกรมพร้อมบทความวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการของประเทศไทยและต่างประเทศเพื่อเผยแพร่ และบริการเสนอรายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อาจารย์และนักวิจัยกำลังทำอยู่ ผลการวิจัยดังกล่าวเห็นได้ว่า บรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานบริการสารสนเทศให้บริการช่วยการวิจัยก็ต่อเมื่อมีการร้องขอมากกว่าที่จะจัดเตรียมสารสนเทศเอาไว้ล่วงหน้า ซึ่งตรงข้ามกับแนวคิดของ Grover และ Hale (1988) ที่กล่าวว่า บรรณารักษ์ควรมีบทบาทในแนวรุกเพื่อช่วยการทำงานวิจัยของอาจารย์ โดยการจัดเตรียมสารสนเทศที่เกี่ยวข้องเอาไว้ให้พร้อม ซึ่งจะเกิดความพร้อมที่จะให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การคาดคะเนถึงความต้องการ โครงสร้าง และกระบวนการของการวิจัย ตลอดจนการเข้าไปมีบทบาทเป็นสมาชิกช่วยงานความสนใจในความรู้ร่วมกัน (Forum Research) ของอาจารย์และนักวิจัย ซึ่งเป็นบทบาทที่น่าท้าทายของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน

ขั้นตอนการวิจัย

บริการที่สอบถามในขั้นนี้ทั้งหมด 7 บริการ ปรากฏว่า อาจารย์และนักวิจัยคาดหวังให้ผู้ปฏิบัติงานจัดให้ในระดับที่สูงขึ้น คือ ในระดับปานกลางทุกบริการ โดยอาจารย์ นักวิจัย เห็นว่า ผู้ปฏิบัติงาน ได้จัดให้บริการเหล่านี้ในระดับน้อยและน้อยที่สุด

การที่ผู้ตอบมีความคาดหวังในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่าบริการในขั้นตอนการวิจัยนี้อาจไม่ค่อยมีความจำเป็นต่อการทำวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยซึ่งร้อยละ 43.75 และ 42.19 ตอบว่ามักทำวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์อาหาร และกรรมวิธีการแปรรูปอาหารมากในลำดับที่ไล่เลี่ยกัน

และร้อยละ 82.03 ตอบว่านิยมใช้วิธีวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด ซึ่งลักษณะการวิจัยดังกล่าวไม่ค่อยมีลักษณะเป็นสหสาขาวิชาเท่าใดนัก วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล มักเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นผลทางห้องปฏิบัติการ ตลอดจนภายในคณะ/สถาบัน ต่างก็มีหน่วยงานที่จะให้บริการ หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลอยู่แล้ว จึงทำให้ผู้ตอบมีความคาดหวังที่จะให้จัดบรรยาย/อภิปรายในหัวข้อที่เกี่ยวกับวิธีวิจัย ทหารายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ที่จะไปทำวิจัยตามคำขอ ซึ่งระบุบุคคลผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนจัดทำและเผยแพร่รายชื่อหนังสือและบทความวารสารที่เกี่ยวกับวิธีวิจัย/การสร้างเครื่องมือ และที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ ในระดับปานกลาง นอกจากนั้นคณะ/สถาบัน และภาควิชาต่าง ๆ ได้จัดการประชุม/สัมมนาวิชาการ (Forum research) เป็นประจำอยู่แล้ว จึงทำให้อาจารย์และนักวิจัยคาดหวังบริการนี้ในระดับปานกลางเช่นกัน

ขั้นเตรียมเรียงงานวิจัย

ความคาดหวังต่อบริการสารสนเทศเพื่อช่วยการวิจัยในขั้นเตรียมเรียงงานวิจัยที่ถามทั้งหมด 4 บริการ พบว่า อาจารย์ นักวิจัยคาดหวังให้ผู้ปฏิบัติงานจัดบริการในระดับที่สูงขึ้นทุกบริการ คือ โดยคาดหวังในระดับปานกลาง 3 บริการ คือ แนะนำการเขียนบรรณานุกรม แนะนำการลงรายการอ้างอิง และจัดหาคู่มือการลงรายการอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรม ที่เหลืออีก 1 บริการ คือ ค้นหารายละเอียดทางบรรณานุกรมให้ครบถ้วนและสมบูรณ์ คาดหวังให้จัดในระดับมาก

การที่อาจารย์ นักวิจัยคาดหวังบริการดังกล่าวสูงขึ้นเช่นนี้ เพราะว่า อาจารย์และนักวิจัยได้ค้นคว้าหาเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ มาก โดยส่วนมากมักเป็นการถ่ายเอกสารมาแต่ไม่ได้จัดรายละเอียดทางบรรณานุกรมอย่างครบถ้วน เช่น อาจจะขาดชื่อผู้แต่งร่วม ขาดชื่อสำนักพิมพ์ ขาดปีที่พิมพ์ ขาดปีที่ของวารสาร ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งเมื่อมาถึงขั้นที่ต้องเขียนหรือเรียงเรียงงานวิจัยแล้ว ทำให้ทราบว่ามียรายละเอียดทางบรรณานุกรมไม่ครบถ้วน ดังนั้นจึงคาดหวังให้ผู้ปฏิบัติงานให้บริการในเรื่องนี้ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งบริการแนะนำการเขียนบรรณานุกรม แนะนำการลงรายการอ้างอิง และจัดหาคู่มือการลงรายการอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรมในระดับที่สูงขึ้นด้วยเช่นกัน

ชั้นเผยแพร่ผลการวิจัย

บริการสารนิเทศเพื่อช่วยการวิจัยในชั้นเผยแพร่ผลการวิจัยที่ถามทั้งหมด 3 บริการ พบว่า อาจารย์และนักวิจัยคาดหวังให้ผู้ปฏิบัติงานจัดบริการในระดับที่สูงขึ้นทุกบริการคือ คาดหวังในระดับปานกลาง 2 บริการคือ จัดแสดงนิทรรศการผลการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยของหน่วยงานที่ทำสำเร็จแล้ว และจัดบรรยาย/อภิปรายผลการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยของหน่วยงานที่เหลืออีก 1 บริการ คือ พิมพ์ผลงานวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยของหน่วยงานลงในข่าวสารห้องสมุด คาดหวังให้จัดในระดับมาก

การที่ระดับความคาดหวังสูงขึ้นเช่นนี้ เพราะว่าสภาพปัจจุบันการเผยแพร่ผลการวิจัยของประเทศไทยยังอยู่ในวงจำกัด เพราะขาดสื่อที่จะเผยแพร่ ดังนั้นแนวทางในการแก้ปัญหาาคือ เมื่อมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานใด ๆ ก็ตามมีการออกวารสาร จุลสาร หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นประจำ ก็ควรเสนอหรือเผยแพร่ผลการวิจัยด้วย (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2519) อันจะทำให้ผลการวิจัยเผยแพร่ไปยังผู้ใช้ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาช่วยในการตัดสินใจหาด้วยข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ได้มา แทนที่จะตัดสินใจหาต่าง ๆ ด้วยสามัญสำนึก

บริการอื่น ๆ ที่เสริมการวิจัย

บริการสารนิเทศอื่น ๆ ที่เสริมการวิจัยที่ถามทั้งหมด 9 บริการ พบว่าอาจารย์และนักวิจัยคาดหวังให้ผู้ปฏิบัติงานจัดบริการให้ในระดับที่สูงขึ้นทุกบริการ คือ คาดหวังในระดับปานกลาง 1 บริการ และคาดหวังในระดับมาก 8 บริการ

บริการที่อาจารย์ นักวิจัยคาดหวังให้ผู้ปฏิบัติงานจัดให้ในระดับปานกลาง มีเพียง 1 บริการคือ บริการแปลเอกสาร ทั้งนี้คงเนื่องมาจาก มากกว่าครึ่งหนึ่งของอาจารย์ นักวิจัยจบการศึกษาในระดับปริญญาโท (ร้อยละ 67.69) อาจารย์ นักวิจัยเหล่านั้นย่อมมีพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษค่อนข้างดี และคงเนื่องมาจากสารนิเทศทางด้านอาหารและโภชนาการที่เป็นภาษาอังกฤษมีเพียงพอต่อความต้องการในการวิจัย จึงทำให้ไม่ค่อยต้องการสารนิเทศในภาษาอื่น ๆ มากนัก จึงทำให้ความคาดหวังบริการดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนบริการอื่น ๆ ที่เสริมการวิจัยอีก 8 บริการ อาจารย์และนักวิจัยคาดหวังให้ผู้ปฏิบัติงาน จัดให้ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความต้องการสารสนเทศที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการ ในขณะนั้น ดังเห็นได้จากคาดหวังมากในอันที่จะได้รับบริการจัดทำบรรณานุกรมวารสาร/ บรรณานุกรมหนังสือพิมพ์ และบรรณานุกรมวิทยานิพนธ์หนังสือที่น่าสนใจทางด้านอาหารและโภชนาการ บริการเลือกและเผยแพร่สารสนเทศตามความสนใจของผู้ใช้ (SDI) และติดต่อขอ Reprint/ เอกสารต่าง ๆ จากผู้เขียนในต่างประเทศ

สำหรับบริการติดต่อขอยืมเอกสาร/สิ่งพิมพ์ระหว่างห้องสมุด และบริการขอยืมเอกสาร/สิ่งพิมพ์จากห้องสมุดในต่างประเทศนั้น ถึงแม้ว่าอาจารย์ นักวิจัยจะมองว่าผู้ปฏิบัติงานให้บริการ ในระดับค่อนข้างดี คือ ปานกลางแล้วก็ตาม แต่อาจารย์ นักวิจัยก็ยังคาดหวังบริการทั้ง 2 เรื่องนี้ ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า ทรัพยากรของแต่ละห้องสมุดยังมีไม่เพียงพอ ต่อความต้องการใช้ของอาจารย์และนักวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดใหญ่ ๆ เช่น ห้องสมุด คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลซึ่งต้องให้บริการหลาย ๆ ภาควิชา ทำให้ต้องแบ่งงบประมาณในการซื้อทรัพยากร ห้องสมุดให้กับภาคต่าง ๆ ด้วย และจากความเห็นของอาจารย์ นักวิจัย ที่ต้องการให้ห้องสมุด จัดหาสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องทางด้านอาหารและโภชนาการให้มากขึ้นในระดับมากที่สุด (4.88) ยิ่งแสดงให้เห็นว่าทรัพยากรของแต่ละห้องสมุดมีไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ของอาจารย์และนักวิจัย จึงทำให้ต้องขอยืมเอกสาร/สิ่งพิมพ์ระหว่างห้องสมุดภายในประเทศมากตามไปด้วย และจากการที่ เอกสารที่ต้องการบางครั้งไม่มีในห้องสมุดในเมืองไทย จำเป็นต้องติดต่อขอยืมเอกสารจากห้องสมุด ในต่างประเทศ ทำให้อาจารย์และนักวิจัยคาดหวังให้จัดบริการทั้ง 2 อย่างในระดับมาก

นอกจากนี้จากการถามถึงบริการอื่น ๆ ที่อาจารย์และนักวิจัยเห็นว่าควรจัดเพิ่มเติมเพื่อ สนับสนุนการวิจัย พบว่าบริการที่คาดหวังให้จัดในระดับมากที่สุดมี 4 บริการ คือ จัดทำบรรณานุกรม เอกสารงานวิจัยเป็นหมวด ๆ เพื่อสะดวกในการค้นหาและใช้เอกสาร โดยการแยกและจัดระบบ เป็นสิ่งพิมพ์พิเศษของห้องสมุด ให้บริการสารสนเทศวัสดุต่าง ๆ เช่น จัดหาสไลด์ วัสดุทัศน ที่เกี่ยวข้อง ทางด้านอาหารและโภชนาการ การจัดนิทรรศการเครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม อาหาร และจัดหาสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องทางด้านอาหารและโภชนาการ เช่น หนังสือ วารสาร วารสาร สาระสังเขป และบรรณานุกรมวารสารให้เพิ่มขึ้น

ที่เป็นเช่นนี้คงเนื่องมาจากอาจารย์และนักวิจัยเห็นความสำคัญของรายงานผลการวิจัย ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพิ่มเติม หรือนำมาอภิปรายเปรียบเทียบผลของการวิจัย จึงมีความต้องการให้ห้องสมุดแยกระบบการจัดเก็บรายงานวิจัยเป็นกรณีพิเศษเพื่อสะดวกและประหยัดเวลาในการค้นหาและใช้รายงานวิจัย และเนื่องจากในปัจจุบัน เทคโนโลยีการอาหารได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว และมีการผลิตสารนิเทศเหล่านี้ออกมาเป็นสื่อต่าง ๆ จึงทำให้มีความต้องการบริการนี้มากที่สุดเช่นกัน

ส่วนบริการที่คาดหวังจะให้จัดในระดับมาก มี 4 บริการ คือ เพิ่มประสิทธิภาพการยืมระหว่างห้องสมุดให้มากขึ้น จัดทำบทความงานวิจัยที่ไม่ได้ตีพิมพ์ออกเผยแพร่ เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับบริการของห้องสมุด และจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูล เช่น คอมพิวเตอร์ให้มากขึ้น

การที่อาจารย์และนักวิจัยต้องการบริการเหล่านี้อย่างมาก เนื่องจากทรัพยากรสารนิเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทางด้านอาหารและโภชนาการในห้องสมุดแต่ละแห่งยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ จึงทำให้อาจารย์ และนักวิจัยต้องไปใช้ทรัพยากรจากห้องสมุดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงคาดหวังในระดับมากที่จะให้ห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกันนั้นมีระบบการติดต่อขอยืมระหว่างห้องสมุดได้สะดวกและรวดเร็วขึ้นกว่าปัจจุบัน นอกจากนั้นจากสภาพปัญหาที่เกิดจากการเผยแพร่ผลการวิจัยที่มีอยู่อย่างจำกัด จึงทำให้อาจารย์และนักวิจัยคาดหวังที่จะให้ห้องสมุดจัดทำบทความวิจัยของหน่วยงานต้นสังกัดที่ไม่ได้ตีพิมพ์ออกเผยแพร่ ซึ่งบริการนี้ห้องสมุดจะจัดเสริมได้ก็ด้วยการติดต่อกับอาจารย์ หรือนักวิจัยโดยตรง หรือไม่เช่นนั้นก็กระทำโดยการประสานงานกับหน่วยบริหารงานวิจัย และจากสาเหตุที่ในปัจจุบันมีข้อมูลข่าวสารออกมามาก และระบบเทคโนโลยีโดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบคอมพิวเตอร์มีราคาถูกลง ห้องสมุดสามารถใช้เทคโนโลยีนี้เพื่อเข้ามาใช้ในการจัดเก็บและค้นคืนสารนิเทศ ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่ตนต้องการได้อย่างสะดวก รวดเร็วและประหยัดเวลา จึงทำให้ความคาดหวังที่จะเห็นระบบดังกล่าวในห้องสมุดอยู่ในระดับที่มากด้วย

ส่วนบริการที่คาดหวังจะให้จัดบริการในระดับปานกลาง มีเพียง 1 บริการคือ จัดอบรมการใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากในบางครั้งห้องสมุดขาดการประชาสัมพันธ์ถึงบริการและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรต่าง ๆ จากห้องสมุด จึงทำให้อาจารย์ นักวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เข้าทำงานใหม่ ต้องการทราบ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายในห้องสมุด ได้มากยิ่งขึ้น

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตศึกษาเฉพาะอาจารย์ นักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ ในสถาบันการศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่ทำการสอนหรือวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการโดยตรงเท่านั้น ในความเป็นจริงแล้วยังมีอาจารย์ ข้าราชการ โภชนากร ที่ทำการสอน วิจัย และบริการตามหน่วยงานอื่น ๆ อีกเช่น ภาควิชาชีวเคมี ภาควิชาจุลชีววิทยา ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ ภาควิชาอายุรศาสตร์ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ แผนกอาหารของโรงพยาบาล ฯลฯ เป็นต้น แต่เนื่องจากภาควิชาดังกล่าวไม่ได้รับผิดชอบการสอนหรือวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการโดยตรง มีสาขาวิชาอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย การวิจัยจึงยังไม่ครอบคลุมประชากรทั้งหมด อันได้แก่ อาจารย์ นักวิจัย ด้านอาหารและโภชนาการที่สังกัดตามภาควิชาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความคาดหวังของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ ซึ่งจะ เป็นแนวทางให้ผู้ปฏิบัติงานบริการสารสนเทศได้ปรับบทบาทของตนเองและบริการของห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องตรงกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ใช้ต่อไป งานที่ห้องสมุดควรปฏิบัติเพิ่มขึ้นเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยของผู้ใช้ในสถาบัน คือ

1. การจัดหาและการจัดระบบ

1.1 จากความต้องการให้ห้องสมุดจัดหาสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องทางด้านอาหารและโภชนาการให้มากขึ้น แสดงให้เห็นว่าทรัพยากรสารสนเทศในสาขาวิชาที่มีไม่เพียงพอในแต่ละห้องสมุด ห้องสมุดจึงควรจัดหาสิ่งพิมพ์สาขานี้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร และคู่มือช่วยดำเนินงานวิจัยต่าง ๆ เช่น วรรณกรรมสารสังเขป หรือวรรณกรรมวารสาร บรรณานุกรมงานวิจัยต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

1.2 ควรจัดระบบรายงานวิจัยเป็นสิ่งพิมพ์พิเศษของห้องสมุด ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกในการค้นหาเอกสารที่เป็นงานวิจัย พร้อมทั้งมีการจัดทำดัชนีเอกสารการวิจัยเป็นหมวด ๆ และแยกบัตรรายการออกจากหนังสือทั่วไป เพื่อให้ผู้ใช้สามารถติดตามงานวิจัยได้อย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น และถ้าจะนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการจัดเก็บ ดัชนี และให้บริการงานวิจัยต่าง ๆ ด้วยแล้ว ยิ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการเพื่อช่วยสนับสนุนงานวิจัยมากขึ้น

2. การจัดบริการ

บริการที่อาจารย์ นักวิจัยคาดหวังให้ผู้ปฏิบัติงานจัดเพื่อช่วยการวิจัยในระดับมาก โดยบริการเหล่านี้อาจารย์ นักวิจัยเห็นว่าผู้ปฏิบัติงานยังจัดให้ไม่เพียงพอตั้งปรากฏอยู่ในระดับน้อยและปานกลางเท่านั้น ห้องสมุดควรเพิ่มบริการดังกล่าวเพื่อสนองความคาดหวังของอาจารย์ นักวิจัยตามกำลังผู้ปฏิบัติงานบริการสารนิเทศและกำลังทรัพยากรห้องสมุดที่มีอยู่

บริการหลักที่ห้องสมุดควรจัดให้บริการ ได้แก่

1. สืบหาความต้องการสารนิเทศเพื่อการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยภายในหน่วยงาน เพื่อจะได้จัดหาทรัพยากรสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการ
2. จัดทำบรรณานุกรม หรือบรรณานุกรมพร้อมบทคัดย่องานวิจัยเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจทางด้านอาหารและโภชนาการของประเทศไทย และต่างประเทศเพื่อเผยแพร่
3. รวบรวมรายชื่อบทความปริทัศน์ (Review article) งานวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ
4. ติดต่อขอใช้บริการสืบค้นข้อมูลจาก CD-ROM และ ON-LINE จากห้องสมุดอื่น
5. พิมพ์ผลงานวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยของหน่วยงานลงในข่าวสารห้องสมุด
6. จัดทำดัชนีบทความวารสาร บทความหนังสือพิมพ์ และบทวิจารณ์หนังสือที่น่าสนใจทางด้านอาหารและโภชนาการ
7. บริการเลือกและเผยแพร่สารนิเทศตามความสนใจของอาจารย์และนักวิจัย (SDI)
8. ติดต่อขอยืมเอกสาร/สิ่งพิมพ์ระหว่างห้องสมุดภายในประเทศ และติดต่อขอยืมเอกสาร/สิ่งพิมพ์จากห้องสมุดในต่างประเทศ

บริการเสริมที่ห้องสมุดควรจัดให้บริการ ได้แก่

1. จัดหาข้อมูลเบื้องต้น (Baseline data) ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ
2. จัดทำจดหมายข่าว ความรู้และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการของหน่วยงาน
3. จัดทำคู่มือและแนะนำการใช้ห้องสมุดเพื่อการวิจัยสำหรับอาจารย์และนักวิจัย
4. ติดต่อขอ Reprint/เอกสารต่าง ๆ จากผู้เขียนในต่างประเทศ

บริการที่ห้องสมุดจัดเพื่อการวิจัยควรเป็นแนวรุก มากกว่าเป็นบริการโดยการตั้งรับจากความคาดหวังของผู้ใช้ข้างต้น ทำให้บรรณารักษ์รู้จักความต้องการ และสามารถจัดบริการในเชิงรุกได้ตรงกับความต้องการของอาจารย์และนักวิจัยมากขึ้น

3. บทบาทของผู้ปฏิบัติงานในการส่งเสริมการวิจัย

3.1 บรรณารักษ์ควรจัดทำแฟ้มข้อมูลการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัย (Faculty Research Profile) เพื่อจะได้ทราบถึงสถานภาพการทำวิจัยของแต่ละบุคคล เพื่อจะได้จัดหา และให้สารนิเทศที่ตรงกับความต้องการของอาจารย์และนักวิจัยได้ อีกทั้งสามารถใช้ประโยชน์จากแฟ้มข้อมูลนี้ในการให้บริการอื่น ๆ เช่น ตอบคำถามและช่วยค้นคว้าได้ ตลอดจนสามารถติดตามผลของการวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ด้วย

3.2 บรรณารักษ์ควรปรับบทบาทของตนเองโดยการหาโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมพบปะพูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ (Forum Research หรือ Invisible College) เพื่อจะได้ทราบถึงความสนใจ และความต้องการสารนิเทศของแต่ละบุคคล เพื่อจะได้จัดหาสารนิเทศที่ตรงกับความสนใจและความต้องการของอาจารย์และนักวิจัยเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้บรรณารักษ์ควรศึกษาให้เข้าใจถึงโครงสร้าง กระบวนการของการวิจัย และเป้าหมายของการวิจัยอย่างชัดเจน ซึ่งจะทำให้บรรณารักษ์สามารถพัฒนาตนเองเข้าไปเป็นสมาชิกหรือส่วนหนึ่งของทีมงานวิจัยได้

3.3 บรรณารักษ์จะมีบทบาทในการวิจัยได้มาก ก็ต่อเมื่อมีความรู้และความเข้าใจในโครงสร้างของการวิจัย กระบวนการวิจัย วิธีวิจัย ตลอดจนขอบเขตของการวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ ดังนั้นผู้บังคับบัญชาควรสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานบริการสารนิเทศได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ทางด้านวิชาการทั้งทางด้านบรรณารักษศาสตร์ และทางด้านโภชนศาสตร์ โดยการสนับสนุนให้ไปศึกษาต่อ

หรือเข้ารับการอบรม ประชุมที่ทางสมาคมหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะของผู้ปฏิบัติงานบริการสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

4.1 ห้องสมุดควรร่วมมือกับหน่วยบริหารงานวิจัยของคณะ/สถาบันต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยของอาจารย์ และนักวิจัย เช่น จัดบรรยายความรู้เกี่ยวกับการเขียนโครงการวิจัยเพื่อขอทุนจากแหล่งต่าง ๆ บรรยายแนะนำแหล่งทุนที่ใช้ในการทำวิจัย บรรยายความรู้เกี่ยวกับวิธีวิจัย สถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนจัดกิจกรรมเพื่อให้อาจารย์และนักวิจัยได้ บรรยายผลงานวิจัยของตนเอง ฯลฯ เป็นต้น แล้วทางห้องสมุดอาจจัดนิทรรศการ หรือให้สารสนเทศอื่น ๆ เสริมได้

4.2 ในกรณีที่ห้องสมุดไม่สามารถจัดหาสารสนเทศทางด้านอาหารและโภชนาการให้เพียงพอต่อความต้องการของอาจารย์และนักวิจัยของหน่วยงานของตนเองได้ ดังนั้นจึงควรเพิ่มประสิทธิภาพระบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุด มีการแลกเปลี่ยนสารสนเทศต่าง ๆ เช่น แลกเปลี่ยนรายชื่อวารสาร สหบัตรหนังสือ ทรัพยากรบทความวารสาร หรือทรัพยากรหนังสือพิมพ์ ตลอดจนแลกเปลี่ยนสำเนาหน้าสารบัญวารสาร และตลอดจนร่วมมือกันเพื่อลดการซ้ำซ้อนในการทำงานเทคนิคบางประการได้ด้วย เช่น มีการร่วมมือกันทำทรัพยากรบทความวารสาร เป็นต้น

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยนี้ศึกษาบริการสารสนเทศที่อาจารย์และนักวิจัยคาดหวังจากห้องสมุดเท่านั้น เพื่อประโยชน์สำหรับการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศและให้บริการสารสนเทศเพื่อช่วยการวิจัยให้ตรงกับความ ต้องการ และการใช้สารสนเทศของอาจารย์และนักวิจัยเพิ่มขึ้น มีบางประเด็นที่สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ซึ่งควรมีการวิจัย ในอนาคตดังนี้

1. ศึกษาถึงความต้องการและการใช้สารสนเทศของอาจารย์และนักวิจัยที่ทำการสอนหรือวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ

2. ศึกษาถึงบทบาทบรรณารักษ์บริการสารสนเทศต่อการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการที่ไม่ได้อยู่ในหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอนหรือวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการโดยตรง เช่น อาจารย์และนักวิจัยจากภาควิชาชีวเคมี ภาควิชาจุลชีววิทยา ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ ภาควิชาอายุรศาสตร์ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ เป็นต้น

3. ศึกษาถึงบทบาทบรรณารักษ์บริการสารนิเทศต่อการวิจัยของผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับทางด้านอาหารและโภชนาการที่ไม่ได้สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เช่น ผู้ที่ทำงานกองโภชนาการ กระทรวงสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการพลังงาน ผู้สอนวิชาโภชนศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา หรือวิทยาลัยครู ต่าง ๆ เป็นต้น

4. ศึกษาถึงความคาดหวังของผู้บริหารระดับสูง เช่น ผู้อำนวยการสถาบัน หัวหน้าภาควิชา เกี่ยวกับรูปแบบการให้บริการสารนิเทศเพื่อช่วยการวิจัยทางด้านอาหารและโภชนาการ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้บริหารมารับบทบาทและบริการของห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพสมกับความคาดหวังของผู้บริหารมากยิ่งขึ้น

5. ศึกษาถึงแหล่งสารนิเทศทางด้านอาหารและโภชนาการในประเทศไทย ในด้านการบริหารงาน การดำเนินงานห้องสมุด และบริการของห้องสมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบความร่วมมือของแหล่งสารนิเทศเหล่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย